

ORIGINEA NATURII UMANE – FUNDAMENT PENTRU DREPTURILE OMULUI

Pr. Asist. univ. dr. Marian Robert PUIESCU

*Consilier eparhial al Arhiepiscopiei Târgoviștei,
Asistent universitar în cadrul Facultății de Teologie și
Științele Educației a Universității Valahia din Târgoviște
marian.puiescu@yahoo.com*

Abstract: The Origin of Human Nature – Fundamental for Human Rights. Human rights are the direct and concrete expression of evangelical principles in the social field, and their origin belongs to the Christian environment, the only one that is truly tolerant. The true valorization of man has always been done only in the Christian space in which the principles of the Gospel of Christ constituted the fundamental law of social life. Essentially atheist dictatorial regimes devalue man and his rights because they deny God. The origin of fundamental human rights comes from the fact that man is the most important creature of God and the only one for whom He came into the world, incarnated.

Keyword: *human rights, freedom, Christianity, the human being, the gospel.*

Drepturile omului sunt o realitate de netăgăduit a lumii noastre civilizate, lume care are la bază cultura creștină europeană, adică acea *Europa christiana* care a clădit o magnifică lume și care reprezintă matricea fundamentală de civilizație. Secole întregi de războaie și de conflicte, nenumărate abuzuri și numeroase nedreptăți au dus la apariția acestui concept de drepturi ale omului ce au dorit să asigure un minim de respect ființei umane și să facă lumea noastră suportabilă.¹

Mai cu seamă după cel de-al Doilea Război Mondial, atunci când ființa umană a fost teribil umilită și degradată, în special prin experimentele pe oameni, ori prin intermediul legilor rasiale sau prin maltratarea milioaneilor de semeni nevinovați în lagărele de concentrare, s-a simțit o astfel de

1 J. Ratzinger, M. Damaskinos, *Moștenirea creștină a Europei*, Iași, Trinitas, 2002, p. 23.

nevoie de a se crea un minim de cadru legislativ internațional cu speranța că astfel de atrocități să nu se mai întâmple.

Și chiar dacă nu s-a reușit totuși în totalitate, căci și comunismul a disprețuit omul și a chinuit îngrozitor ființa umană, totuși s-a pus o limită și s-a creat un standard minimal de protejare a ființei umane.

Drepturile omului sunt, prin urmare, nu un lux, nu un moft, nu o inutilitate, ci o necesitate de maximă importanță, deoarece recunosc niște principii fundamentale, de origine certă religioasă în viața oamenilor și a comunităților. Și anume, acela că omul este o ființă creată de Dumnezeu, iar viața și libertatea sa cu toate derivatele acestora vin de la Creator și nimeni și nimic nu le poate lua.²

Acesta este de fapt mesajul central, profund religios al drepturilor omului, deoarece ele aparțin zestrei naturale oferite de Dumnezeu nouă. Nici-o civilizație, nici-o orânduire politică, nici-o ideologie sau instituție nu poate lua, nega sau atenua drepturile fundamentale ale omului, ci numai a le recunoaște și a le proteja.³

Însă, atunci când se întâmplă ca oricare din acestea să se situeze pe poziții contrare și să limiteze, deformeze sau elimine drepturile omului, încălcând niște daruri dumnezeiești, se situează în afara sferei lor de jurisdicție, de acțiune și de dreptate, de aceea, în acest caz ele se situează în zona ilicitului, a nedreptății și își pierd autoritatea. De altfel, nici-un om nu are obligația să asculte sau să se supună unui regim nedrept și care încălcă drepturile fundamentale ale omului.

Nici-o situație, dar absolut nici-o situație nu poate justifica limitarea sau abrogarea drepturilor omului, cine o face își pierde autoritate, iar oamenii sunt dezlegați de a mai asculta de astfel de autorități.

Căci până la urmă se repetă iar dilema, de cine să ascultăm mai întâi, de oameni sau de Dumnezeu? Iar, întotdeauna, în mod cert de Dumnezeu. Orice prescripție inumană duce la pierderea legitimității oricărui regim. Nu ai voie să umilești ființa umană și să- i restrângi în vreun fel drepturile.

Noi, creștinii, cu certitudine știm că izvorul autentic al dreptului, al tuturor bunelor legi este Dumnezeu, iar legea umană trebuie fundamentată pe cea divină și că atunci când cea umană este contra celei divine, alegem

2 Th. Spidlik, *La originile Europei*, Târgu Lăpuș, Galaxia Gutenberg, 2006, p. 71.

3 V. Nemoianu, *Postmodernismul și identitățile culturale. Conflicte și coexistență*, București, Editura Hardcover, 2018, p. 118.

numai pe cea divină.⁴ Drepturile omului stabilesc prin urmare o limită minimă peste care nu se poate nicidecum trece în viața și istoria umană, căci altfel este umilită ființa umană.

Dar, de ce oare ființa umană este atât de importantă? De unde vine importanța ei? Căci vedem astăzi că sunt destui care pun mediul, planeta, animalele și câte altele deasupra omului, considerând în mod fals și ideologizant că omul este sursa tuturor problemelor!

Nu, nu omul este sursa problemelor lumii, ci răul pe care uneori acesta îl alege, dar chiar și așa omul este ființa cea mai importantă din lumea și universul nostru. Nimic nu este mai important decât omul, nimic din lume sau din univers nu poate avea prioritate înaintea omului.⁵

De ce? Pentru că așa cum știm omul a fost creat după chipul lui Dumnezeu în vederea unei nesfârșite asemănări cu El, iar numai și numai pentru om Dumnezeu S-a întrupat sau mai corect spus S-a înnomenit.⁶

Nu a luat chip îngeresc sau al altei ființe, ci numai al nostru și de aceea vedem că omul este cea mai importantă creatură a Tatălui ceresc. Pentru noi a venit în lume, pentru noi a pățimit, a murit și apoi a înviat și de aceea valoarea noastră ca ființe umane este inalienabilă și inegalabilă.

Dar, de ce drepturile omului sunt de asemenea inalienabile? Nu doar pentru că au omul în centrul lor, cu libertatea și nevoile sale concrete, ci mai mult, pentru că ele au în centrul lor protejarea vieții omului, a liberei sale exprimări și manifestări, pentru că ele manifestă cel mai bine respectul față de om ca ființă creată ce aparține atât lumii spirituale, cât și celei materiale.

De fapt, ar trebui să vedem destul de lejer că în istorie, toate regimurile păgâne sau atee, deși este o discuție și aici, căci în esență nu există decât indiferentism religios sau păgânism mascat cu ateism, au maltratat omul, l-au chinuit și l-au vrut distrus de parcă au vrut să manifeste indirect ura lor față de Dumnezeu Cel viu, Singurul Adevărat!⁷

4 Ioan-Gheorghe Rotaru, *Drept bisericesc*, Cluj-Napoca, Editura Risoprint, 2014, pp. 210-224.

5 G. Mantzaridis, *Globalizare și universalitate: himeră și adevăr*, București, Editura Bizantină, 2002, p. 43.

6 Prof. univ. dr. Nifon Mihăiță, Arhiepiscop și Mitropolit, *Teologie, cultură și dialog inter-religios în misiunea Bisericii*, Târgoviște, Bibliotheca Valahia University Press, 2014, p. 87. A. Yannoulatos, *Ortodoxia și problemele lumii contemporane*, București, Editura Bizantină, 2003, p. 59.

7 Ch. Yannaras, *Ortodoxie și Occident*, București, Editura Bizantină, 1995, p. 63.

Comunismul și nazismul cu toate formele lor, în toate părțile lumii, au desconsiderat masiv omul, l-au fugărit și chinuit, l-au ucis, parcă sperând că odată cu moartea omului va fi pierit chiar Creatorul. Desigur, o logică nebună, dar reală!

Am spus mai sus că regimurile aparent atee sunt de fapt regimuri care de fapt manifestă diferite forme de păgânism, materialist și vitalist adesea, cum se și astăzi de exemplu că marii lideri comuniști sau naziști practicau ocultismul. Deci, erau nu antireligioși, ci anticreștini. Creștinismul este cel care a suferit cel mai rău sau mai bine zis creștinii, iar astăzi se știe că încă Creștinismul este cea mai persecutată religie și nu de ieri sau de astăzi, ci de la apariția lui.⁸

Drepturile omului nu puteau apărea decât numai în spațiul creștin, singurul care cunoaște valoarea reală a omului și care promovează și apreciază ființa umană la adevărata ei valoare. Sunt probabil unii care ar spune că și în spațiul creștin au avut loc crime, războaie, nedreptăți și altele asemenea și da, au dreptate, dar ele au avut loc nu la scara la care se desfășoară în spațiul extracreștin.

De asemenea, trebuie precizat ferm că nazismul și comunismul nu au avut de a face nimic cu Creștinismul, niciodată, dincolo de unele forme ale extremei drepte ce s-ar fi vrut religioase, dar nu au fost niciodată decât mici strategii care să atragă adepți și să distragă atenția de la adevărul lor crez.

În spațiul dictaturilor, de orice fel și nuanță, drepturile omului nu au fost niciodată respectate sau promovate, ci numai desconsiderate. Ce drepturi oare aveau oamenii în spațiul nazist, când anumite etnii erau reprimare numai că existau?

Ori în cel comunist, unde libertatea religioasă era aspru reglementată și adesea reprimată? Iar, în ambele regimuri socialiste, fie naționaliste (nazismul și derivatele), fie internaționaliste (comunism, socialism) lipseau cu desăvârșire libertatea de exprimare și majoritatea covârșitoare a drepturilor omului?

Este o evidență istorică faptul că numai într-o autentică democrație drepturile omului pot fi promovate și pot constitui baza legislativă socială, iar autentică democrație, din fericire pentru noi, există numai în spațiile tradițional creștine. Restul sunt speculații, reclamă și povești frumoase!

8 <https://ziarullumina.ro/actualitate-religioasa/documentar/crestinismul-cea-mai-persecutata-religie-101366.html>

Avem nevoie de democrație, avem nevoie de drepturile omului, dar mai ales avem nevoie de virtutea credinței, fără de care nu se poate construi o societate cu adevărat democratică, iar drepturile omului nu au esență.

Să ne gândim că dacă nu ne privim semenul ca făptură ce oglindește chipul lui Dumnezeu, dacă nu-L vedem pe Creator în el, cu greu îl putem aprecia, respecta, ajuta și colabora.

Fără Dumnezeu totul este permis, orice rău este posibil, iar tenebrele ar cuprinde lumea noastră. Căci trebuie spus, când lipsește Dumnezeu, deși slavă Lui că nu lipsește de nicăieri!, primează și stăpânește întunericul. De aceea, am afirmat că nu există regimuri atee și ateism, ci acestea sunt numai niște drapaje ideologice ale păgânismului reîncărcat ce asaltează civilizația creștină.⁹

Progresismul este noua mască ideologică a păgânismului contemporan, care este de fapt cel mai mare dușman al drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, chiar dacă propaganda mârșavă a acestor adepți utilizează noțiunea de drepturi ale omului.

Vedem aceasta în încercarea disperată de decreștinare a Europei, a spațiilor tradiționale fundamentate pe Evanghelia lui Hristos, de eliminare a creștinismului din lume. De la educație, la prezența socială, publică, mediatică ș.a.m.d. Este clar și evident.

Desigur, pentru noi creștinii nu este o noutate, în multe părți ale lumii frații noștri sunt martirizați numai pentru că sunt creștini, iar deviza Bisericii de la început o știm – sângele martirilor este sămânța Bisericii. Nu ne e teamă de martiraj, ci numai de acea stare ambiguă, ce aparent e prietenoasă cu credința, dar în realitate încearcă din răspuțeri să o compromită și să o deformeze!¹⁰

Drepturile omului sunt și un câștig chiar pentru necreștini, ori necredincioși, căci cu toții se pot bucura de aceste achiziții legislative istorice și se raportează la ele în mod autentic și corect.

Numai spațiul tolerant al creștinismului putea produce logica și esența drepturilor omului, căci până și ateismul dacă îi putem zice așa ideologiei ce se dorește fără Dumnezeu (dar fără Dumnezeul nostru al creștinilor), a putu apărea în spațiul creștin. Altundeva ar fi fost imposibil și știm

9 A. Yannoulatos, Arhiepiscop al Tiranei și a toată Albania, *Ortodoxia și problemele lumii contemporane*, București, Editura Bizantină, 2003, p. 59.

10 Daniel Popa, *Cu părintele Galeriu între Geneză și Apocalipsă*, București, Editura Harisma, 2002, p. 19.

că astăzi sunt destule țări în lume unde ateismul este suficient pentru a fi condamnat la moarte.

Lumea creștină este prin excelență spațiul valorizării autentice a omului, a valorii sale intrinseci, ce vine de fapt de la Creator și care îi conferă o specificitate aparte.¹¹

Originea dumnezeiască a omului este la baza drepturilor sale fundamentale, dar și a nevoii de a le respecta, căci respectând omul și oferindu-i necesara demnitate, de fapt Îl respectăm pe Creator!

Bibliografie selectivă:

- * Mantzaridis, G., *Globalizare și universalitate: himeră și adevăr*, București, Editura Bizantină, 2002.
- * Nemoianu V., *Postmodernismul și identitățile culturale. Conflicte și coexistență*, București, Editura Hardcover, 2018.
- * Nifon, Mihăiță, Prof. univ. dr. Arhiepiscop și Mitropolit, *Teologie, cultură și dialog inter-religios în misiunea Bisericii*, Târgoviște, Bibliotheca Valahia University Press, 2014.
- * Popa, Daniel, *Cu părintele Galeriu între Geneză și Apocalipsă*, București, Editura Harisma, 2002.
- * Ratzinger, J., M. Damaskinos, *Moștenirea creștină a Europei*, Iași, Trinitas, 2002.
- * Rotaru, Ioan-Gheorghe, *Drept bisericesc*, Cluj-Napoca, Editura Risoprint, 2014.
- * Schmemann, A., *Biserică, lume, misiune*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2006.
- * Spidlik, Th., *La originile Europei*, Târgu Lăpuș Galaxia Gutenberg, 2006.
- * Yannaras, Ch., *Ortodoxie și Occident*, București, Editura Bizantină, 1995.
- * Yannoulatos, A., *Ortodoxia și problemele lumii contemporane*, București, Editura Bizantină, 2003.
- * Yannoulatos, A. Arhiepiscop al Tiranei și a toată Albania, *Ortodoxia și problemele lumii contemporane*, București, Editura Bizantină, 2003.

11 A. Schmemann, *Biserică, lume, misiune*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2006, p. 68.